

Heere.

Bezoek aan Heere op 2 Augustus 1895. Ontheten bij den burgemeester; van diens dochtertje een bouquet gekregen. Een bezoek gebracht aan freule van Teyll; daar te ontbijten, te logeeren, op jacht gewaagd; bedankt.

De weg van Eindhoven over Geldrop naar Heere is ^{een} goede weg; uitstekend in orde.

De lijkoveroerdracht tusfchen het gemeentebestuur en freule van Teyll (in hoeverre de oprijlaan naar het kasteel op den lijkoverdracht der wegen moet gebracht worden) besprak ik met beide partijen; beide beloofden, te zullen trachten de zaak tot een goed einde te brengen. — Voor freule van Teyll occupant eer van den beker, uit Eindhoven.

De pas gebouwde school ziet er goed uit. —

De gemeentelijke administratie was vrij goed in orde.

In eene quaestie tusfchen Heere en Zesgebrueden over het onderhouden van eene arme minderjarige vrouw, Anna Smits, had Heere beslist ongelijk; den 24 October 1896 richtte ik deswege een kraffen brief aan den burgemeester van Heere (A nr 8, 2de Afd. 1ste bur. armenzaken).

Den 11 Mei 1900 kwam ik weder in Heere; na te zielemand ontheten te hebben bij Kinder-Mademaker reed ik naar Asten; van daar over Someren naar Heere, vervolgens over Geldrop naar Eindhoven, waar ik een diner besteld had in het hotel de la Poste (Madame Schellens); savonds omstreeks half elf kwam ik te 's Bosch terug.

Van B. en W. vernam ik, dat er weer eene quaestie was te Heere, nu met Dr. Meyers; oorzaak daarvan was, dat Dr. Meyers benoemd werd na eene mandelinge bespreking zijner voorwaarden met den burgemeester; nu rezen er moeilijkheden omtrent zijn tarief; B. en W. hoorden me gebracht, door Dr. Meyers voorwaarden te laten tekenen; maar deze weigerde zulks, en bracht zijne bezwaren zelfs te berde in eene vergadering van den opheerskerndoligen kerking; met algemeen stemmen stelde deze Dr. Meyers in het gelijk tegenover de gemeente.

Heeze.

weg op 1 Juli 1904 in exploitatie te kunnen hebben, zoowel om het dubbele verkeer des zomers tusschen Ijeldrop en Heeze, als om nog wat te verdienen aan het verkeer van zwaar eikenhout van Stefelus, dat door de eren Pompen dezen winter verkocht werd.

Heeze gaf f 3000. subsidie, zins de lijn voor 1 Januari 1904 in exploitatie is; dat besluit werd ^{koets} door den Raad met algemeen stemmen genomen. Nu de tram een eigen baan krijgt, bestaat er in de gemeente geen oppositie meer.

De Heezrij verwacht de post van Ijeldrop naar Busdell en laat daarvoor tweemaal daags een wagensdienst loopen. Waarschijnlijk zal op den duur die wagensdienst wel veranderen in een schoonteam of een paardenteam: Busdell zou daarvoor f 25.000 beschikbare stellen.

Omkrent het gemeenschappelijke bezit van de gelucliten Kerkhoven, de Ven, Boschhoven en Oosterik vernam ik nader, dat de gemeente Heeze reeds sinds 150 jaren is getreden in de recht van Kerkhoven en de Ven. — Heeze is dus in die 213 h. t. gemeenschappelijk bezit van de helft gerechtigd, — Boschhoven en Oosterik voor de wederhelft. — Het terrein dat jaarlijks afgeplagd zal worden, wordt in 3 4 à 5 6 kavels (datten naemt men ze in Heeze) verdeeld. — Ben W van Heeze eenerzijds komen dan met de drie ratmeesters van Oosterik en Boschhoven anderszijds op het terrein te scerner; daar wordt dan gekeurd wie de een wie der raten zal hebben, en wie de overigen niet. — Ben W. van Heeze verpachten dan hunne kavels, terwijl de ratmeesters van Boschhoven en Oosterik de andere kavels onder de verschillende huishoudens verdeelen. Door dat voortdurend afplaggen is de grond zwaar arm geworden, dat uit de opbrengst van den wilwaf door Heeze amper de verschuldigde grondbelasting kan betaald worden. — Men zou zeer gelyk tot een verdeling komen, maar Oosterik en Boschhoven willen daarvan niets weten.

Heeze gaat zeer vooruit; ook in zielentel; de bevolking blijft eenweldig, en moreel goed; vooral met hulp van de heerenkanten worden vele woningen gebouwd door die fabrieksarbeiders, die bereids f 200 à f 300 bespaard hebben.

Het oud archief, waarover Boudam verijds zoektlaagt,

Heeze.

is thans gebragen in een kamer naast de raadkamer.

Sterk aangebrongen op het aanleggen van een gedetailleerden staat van de exploitatie der gemeentelijke bezittingen.

Gemeente onderkielt reeds sinds gewinen tijd de voornaamste waterleidingen, de nieuwe bepalingen van het provinciaal reglement zijn voor Heeze niet bezwaarend.

Er is weer een nieuwe doctor, nl de van der Heyle uit Hlun bij Ljosfel; de vorige tubularis kon het niet volhouden, sinds ^{zondag} hij weder naar de Kroonsche kerk ging.

Burgemeester Steybosch is sigarenfabrikant sinds 1878; op fabriek werken ± 40 sigarenmakers; doet niet veel meer aan de zaken; fabriek wordt gedreven door twee zoons van 25 en 26 j.

De verenlithe fabriek bloeit zeer; er worden vooral graanmolens gemaakt; veel afzet in België en in Duitschland; de molens moeten door een motor in beweging gebracht; derijgt men paarden, dan heeft men er niet veel noodig, anders loopt de molen te zwaar.

Den 22 April 1911 bezocht ik van uit Lindhoven, Heeze en Heilmond; van laatstgenoemde gemeente keerde ik per spoor naar den Bosch terug.

Baron van Teyll van Heeze had de beheftheid gehad mij + den mij vergezellenden ambtenaar te dejenen te brengen; — ik bedankte, omdat er geen tijd was.

Ik vernam van B. en W. dat Baron van Teyll een groot gedeelte van zijn grondbezit verkocht heeft, nl ± 1900 h. t. aan den heer Belisier te Brussel; en ± 600 h. t. aan den heer Blulij (?); de heer Belisier begon nog niet te ontginnen; maar de heer Blulij moet ditte bezig zijn; hij plaegt met zes paarden, en is voortdurend zelf op de ontginning. — van Teyll zou f 70 per h. t. gemerkt hebben.

De gronden, door van Teyll verkocht, waren de slechtste gronden van zijne bezitting; ze liggen meest allen in Seende, voornamelijk ten Zuiden van den weg Seende - Valkenswaard. — Wat daar echter reeds ontgonnen was, met name de morie vloeinied, werd niet verkocht; Belisier had daarvoor f 1000.

Heeze.

per H. A. geboden! — Van Suyll hieldt ± 1900 H. A. over!
van Suyll maakt den laatste tijd veel liefdesche
arbeiders naar Heeze halen; alles protestant. De Pro-
testantsche gemeente van Heeze neemt daardoor sterk
toe.

Door den klac der industrie neemt bevolking sterk
toe; er zijn op het oogenblik zeker 25 kleine woningen
in aanbouw. — Bouwverordening wordt streng ge-
handhaafd. — De woningen zullen gemiddeld
f 1000. — Kosten en aan huur f 0.50 tot f 1.20 doen;
de meeste woningen zijn echter eigen woningen; de
boerenleent bank geeft het geld à 4%, bij grotere kapitalen à
3 3/4%, onder hypotheek verbod, of onder borgstelling.

Bij de aanstaande raadsverkiezing zal het spannen;
er is veel vrijing in de gemeente; vooral kapelaan van de
kerk, een zoon van den vroegere burgemeester van Best,
is een sterke kandidaat; hij werkt tegen den burgemeester, en
laet zich niet, dat de burgemeester als raadslid moet
vallen. — De kerk had den burgemeester gewaarschuwd,
voorzichtig te zijn. —

De norwinder heeft in 1909 veel schade gedaan; de bo-
men hebben getreurd, maar zijn er weer doorgegroeid;
voor 1909 werden de roeken velen uitgehald, de roeken
geschoten enz.; thans laat men ze met rust.

De kleyerij exploiteert nog een paardentram, omdat
de vereeniging voor den stroomtram nog niet uit den
klaar is; veel personen en goederen hierover; als
de lijn Lindhoven — Weert klaar is, zal kleyerij veel
goederenvervoer verliezen. —

Volgens eene oude regeling onderhoudt gemeente
het uurwerk in den toren van de Roomsche kerk; voor
eenigen tijd moest gemeente een nieuw uurwerk koopen,
en kreeg van de kerkelijke gemeente f 100. — subsidie. —

Heeze heeft archief is opgeborgen in een kamertje naast
de raadszaal; het staat er droog, maar niet stofvrij. —

Gemeente heeft nog ± 60 H. A. in culte grondten,
liggende naast die van boerengemaanden Heer Lully;
men heeft steeds gemeend, dat die te slecht waren om

Heeze.

te ontginnen; mochten de pogingen van Lully slagen,
dan zal gemeente het ook proberen!

De taal moet gemeind door waterschaps bestuur van de
Dommel; dit bestuur gaf er 2 jr lang veel geld aan uit, terwijl
er slecht gemeind werd; nu wordt alles meer gemeind door de
gelandheer; in 1911 zal er twee maal geschouwd worden; men
hoopth, dat de toestand daar meer redelijk zal worden. — Men
meent dat de gebroeders watermaten — eigenaar van den
meel; diens fabriek wordt er door gedruken — veel schade
doet. — Als de schuur zal geverd worden, moeten drie
daagen te voren de schuiven getrokken worden; al staat er
nog zooveel water op de ba, den tweeden dag, dat de schuiven
getrokken zijn, is in Heeze alle waterbezuuder op gegeven. —
I Zoo verblinden zij B. en W.

Gemeente gaf in ^{in 1900} der tijd f 1.000 bij den bouw van het
kloosterhuis, en verkreeg daarvoor het recht, 3 rijkten te laten
verplegen à f 0.40 daags, (besmettelijke rijkten tegen f 0.50)
en vreden van daagen voor f 0. per jaar, naar gelang
er plaats is; ingekehren gaan bouwen vreemden.

De oest der menschen blijft goed; maar er komen
nog al vreemden in gemeente zich vestigen, ^{een oest} en dat laat
niet eens te wenschen over, en bederuen bekendin soms de
eigen menschen.

Burgemeester treedt van het rajjaar uit zijne zijden
fabriek; hij laet die dan geheel naar zijne beide zoons
over; een van die twee zoons zal binnenkort komen
met zuffrouw Schouten, eene dochter van den rijkten
burgemeester van Luffers.

Den 6^{den} juni 1916 bezoekt ik per auto van uit
Walmond de gemeenten Heeze en Borneren.

Dr van der Lisse heeft een villa gekocht in Heeze; hij
blijft dus daar wonen. Tot gemeente gemeinder
wel Dr van Liss uit Luffers behoort; lastig
en kostbaar voor hen, die zijne hulp behoeven!
Het is nog steeds onzeker, of de kleyerij een tram zal
boeren van Heeze naar Bestel. Heeze heeft daar geen
byzonder belang bij; met den tram naar Lindhoven

Heeze

en den spoorweg Lindhaven - Weert is men goed gesteld!
In het proces over het bezit Kerkhoven - de Oek - Boschho-
ven Oostrik occiperen Hrs Swane en van Kleyst. Door
gemeente zijn twee rijen boeren uit Ven en Kerkhovaan-
gesproken, om den eigendom van de gemeente te erkennen.
Het proces loopt dus tegen inwoners van Heeze. Deende
(Boschhoven en Oostrik) erkennen den eigendom van
Heeze.

Staat van ontginning van gemeentegronden is aan-
gelegd, maar niet voldoende bijgehouden. Daarop
drukkeren; tevens gevraagd, dat men een kaart zal
maken.

Naar thans blijkt, zijn de lage gronden, in der tijd
door Hully van Vm v. Snyll gekocht, uitsteeksel
geschikt voor ontginning; er groeit een prachtig
gewas, de hooge gronden verhocht hij met veel
winst aan de Pelisfier. —

De toestand van de rivier de Aa is nog ellendig;
geraden, dat men toch zou klagen bij waterschaps
bestuur, en als dat niet helpt, bij Landst. Staten. —
Ook de spijlcrapsche watermolens doet, volgens B. en
W. veel kwaad.

De industrie werkt over het algemeen goed, behalve
de vereenigde fabriek; deze werkt vooral voor Duits-
land, en heeft thans geen afzet.

Een stoomruiselfabriek voor Heeze en een deel van
deende hoort men binnenkort te zien oprichten; er
zijn 950 koeien.

Vroeger werd er geregeld landbouw onderwijs ge-
geven. Sinds de onderwijzer van den Bosch met
Hespehuden directeur werd van de landbouw
school te Bokel, is er niemand meer in de buurt, die
een cursus kan geven, en ligt het onderwijs stil. —

Den 9^{den} Augustus 1920 kwam ik weer in Heeze
Bij raadsverkiezing vijf nieuwe Raadsleden gekozen;
daarvoor veel strijd, die nog nauwerkt.
Ook hier woningnood; men is bezig 12 arbeiders

Heeze

woningen te bouwen; aangenomen voor + f 72.000. Huis-
huur zal + f 4 maaten bedragen.

Gemeente heeft door een factieus dagvaarding, gesteld
door Hrs Swane, hare vordering niet haagwesterf gekre-
gen in zake het eijns goed. Gemeente zal de proceskosten
betalen en tracht thans weer langs minnelijken weg
de zaak vooruit te brengen. Hrs Swane zal de recla-
tie geven voor een verklaring, die de rechtshabbers van
den bekenen; hij is reeds sinds December en default,
niet tegenstaande de burgemeester, ^{persoonlijk} hem driemaal er-
om waag, en hij zes keer schriftelijk verzoekt werd,
het ontwerp van de verklaring in te zenden.

Burgemeester op het hart gedrukt, toch voor goede ge-
meentepolitie te zorgen; daar is zo veel aan gplegen!
Men moet niet wachten den veldwachter die 60 jr
oer en ziekelijk is, te vervangen het dat hij val pen-
sioen heeft, hebben eerst over zijn lot ozeval is.

De industrie gaat gelukkig goed; er zijn nog
zes "uitgekoken" sigaren makers; de anderen zijn door
den burgemeester over in dienst genomen in zijn
sigaren fabriek.

Ook de vereenigde fabriek werkt weer volop; Hendriks,
een zwager van Robert Smits van Oyen, is daar de
directeur. —

Gemeente heeft weer een eigen dokter, nl den Hrs
Kristhout uit Breda; — Hrs v. d. Hije woont ook
nog steeds in Heeze.

B. en W. raangeraden, werk te maken van de
electriciteit, gemeente behoeft thans geen f 15.00. per
Kilometer kabel, ^{omzet} te betalen!

B. en W. hard gevallen, omdat zij mede bij de
Staten gepetitioneerd hebben tegen de oprichting van
het nieuwe Dommelwaterschap. Tegen de verkla-
ring van den burgemeester, dat er geen water-
schapsde wordt geladen, stelde ik de afkeuringis
van den wethouder van Asten — een bijzonder
geschiedte baer — dat er alle jaren veel schade
werd geladen.

Meese

Den 8sten Augustus 1924 kwam ik weer in Meese.
De raad bestaat thans uit een arbeider, drie boeren en drie burgers.
Allen Roomsch Katholiek.

Bij de laatste raadsverkiezing werd de Welthouder van Nietscholen uitgenompen omdat hij Protestant was. Daarom de Bruyn die 4de te voren de herkiezing van v. Nietscholen gesteund had, raadt me van den kant der Katholicken om Katholieke Raadsleden te kiezen. Daarmede was het lot van v. Nietscholen beslist; bij de verkiezing kwam hij 6 stemmen te kort. Er zijn 160 Protestanten in Meese; v. Nietscholen is de Rentmeester van het kasteel.

Een grote quaestie in gemeente over een ^{34 jarige} verpleegster van het Witte Kruis. Dat werd voor 2 maanden opgericht en deelde het verpleegster aan een Roomsche geworden verpleegster uit Rotterdam. Voor 2 maanden kwam de Kapelaan met den eisch dat verpleegster weg moest. Bestuur Witte Kruis vroeg verpleegster haar ontslag te vragen met 2 maanden; verpleegster weigerde; wil de reden weten waarom zij weg moet; bestuur wil haar die reden niet mede deelen, en nam collectief ontslag!! In het einde zal wel zijn dat het Witte Kruis opgedacht wordt; erg jammer voor Meese!

De 12 arbeiderswoningen boeuekosten f 42.000. worden een ware schep voor de gemeente; Er was plaats voor 10 woningen; maar er moeden er houden er 12 gebouwd. Toen erden er 8 voor en 4 achter gebouwd. Nu wonen de menschen niet meer vrij; ze kijken te veel bij elkaar in. Daarom willen ze er niet wonen, en hebben de geschildte huurders er zoo spoedig daenlijke uit. Om de huizen niet ledig te laten staan maaden de huren belerogrijke verlaagd.

Meescheuringdienst acht men zeer nuttig, maar voor de boeren bijzonder lastig.

Electriciteitsbedrijf gaf in 1923 nog een bekort van f 500.-; zal zich in 1924 wel dekken.

De waterschade langs de Dammeel en is hier groot; de waterschapslasten hoog; met het Comité van actie doet men echter niet mede.

Meese

Weinig werkloosheid; in 1923 twaalf werklozen; in 1924 vijf. Men had gelukkig voldoende werk op de ontginningen, zoodat Meese geen extra kosten behoeft te maken.

De cerulith fabriek van Meendries heeft zoo goed als niets meer te beteekenen; de sigarenfabriek van burgemeester de Borch is vrijwel opgedacht.

De bandfabriek van de Vlaam (broer van Gedep.) en Klegener gaat goed; het is de oude fabriek van Dillingen in IJpelemente subsidieert autobusdienst Meese - IJeldrop - Eindhoven. —

Op boerenleenbank f 200.000 ingelegd; f 30.000 in gemeente geplaatst.